

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ 778/1980

"Περί των μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεσιν οικοδομικών εργασιών"

(Φ.Ε.Κ. 193/Α/26-8-1980)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντες υπ' όψει:

- α) Τας διατάξεις του άρθρου 6 του από 25.8/5.9.1920 Β.Δ/τος «περί κωδικοποίησης των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων».
- β) Τας διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 17 του Π.Δ/τος 1156/1977 «περί Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας».
- γ) Την από 12.12.1979 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου.
- δ) Την από 11.10.1979 γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Συμβουλίου Εργασίας.
- ε) Την υπ' αριθ. 528/1980 γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Υπουργού Εργασίας, αποφασίζομεν:

Άρθρον 1

Πεδίον εφαρμογής

Επί εργασιών ανεγέρσεως, κατεδαφίσεως, επισκευής, διακοσμήσεως, χρωματισμού οικοδομών, ως και των εις αυτάς εκτελουμένων πάσης φύσεως μεταλλικών, μηχανουργικών, μηχανολογικών και ηλεκτρονικών εργασιών, τηρούνται υπό των κατά Νόμον υπευθύνων του έργου και αι ειδικαί διατάξεις των επομένων άρθρων.

Άρθρον 2

Είδη ικριωμάτων

1. Σταθερά ικριώματα κατά την έννοιαν του παρόντος, είναι μεταλλικά (σωληνωτά) ή ξύλινα κατασκευαί, εξυπηρετούσαι τας, εις διάφορα ύψη εκτελουμένης εργασίας, εκ των αναφερομένων εις το άρθρον 1 του παρόντος.

Τα σταθερά ικριώματα, δέον όπως είναι ανθεκτικά μη δυνάμενα να θραυσθούν, να μετασχηματισθούν, ή να υποστούν επικινδύνους κραδασμούς, απαγορευομένης της εναποθέσεως επ' αυτών υλικών, πέραν των αμέσως χρησιμοποιησίων.

2. Κινητά ικριώματα νοούνται μεταλλικοί ή ξύλινοι οκρίβαντες (καβαλέτα), ύψους ενός (1,00) μέχρι και το πολύ δύο (2,00) μέτρων, μετά δαπέδου εργασίας επ' αυτών πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου, χρησιμοποιούμενοι μόνον ως ορίζεται εις το άρθρον 12 του παρόντος.
3. Κινητά μεταλλικά ικριώματα εν είδει πύργων νοούνται ανθεκτικά μεταλλικά σωληνωτά κατασκευαί, ύψους ουχί ανωτέρου του τριπλασίου του μήκους της μικροτέρας πλευράς της βάσεώς των.
4. Ανηρημένα ικριώματα νοούνται κινητά δάπεδα, κλωβοί, κάλαθοι και άλλα παρόμοια μέσα εξ ανθεκτικών υλικών, αναρτώμενα καταλλήλως εις σταθερά σημεία.

Ταύτα χρησιμοποιούνται εις τας περιπτώσεις κατά τας οποίας, κατά τον επιβλέποντα μηχανικόν, ή τον κατά νόμον υπεύθυνον, είναι αδύνατος ή απρόσφορος η χρήσις ετέρων ειδών ικριωμάτων.

Άρθρον 3

Χρησιμοποίησις ικριωμάτων

1. Κατά την εκτέλεσιν των εις το άρθρον 1 του παρόντος αναφερομένων εργασιών δέον όπως χρησιμοποιούνται ικριώματα ή φορηταί κλίμακες υπό τους κάτωθι όρους και περιορισμούς, αναλόγως του ύψους αυτών από της στάθμης του εδάφους ή του κατά περίπτωσιν δαπέδου ορόφου της οικοδομής.

- α) Εις εξωτερικάς εργασίας ύψους άνω των τεσσάρων (4,00) μέτρων από του εδάφους χρησιμοποιούνται σταθερά ικριώματα.

Εις τας εν λόγω εργασίας είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν και κινητά μεταλλικά ικριώματα εν είδει πύργων, εφ' όσον όμως το ύψος του δαπέδου εργασίας των δεν υπερβαίνει τα πέντε (5,00) μέτρα.

- β) Εις εξωτερικάς (αποκλειομένων των εξωστών) και εσωτερικάς εργασίας ύψους κάτω των τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του μέτρου δύναται να χρησιμοποιούνται κινητά ικριώματα (καβαλέτα).

γ) Εις τας εσωτερικάς εργασίας άνω των τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του μέτρου, χρησιμοποιούνται σταθερά ικριώματα.

Εις τας ως άνω εργασίας δύναται να χρησιμοποιούνται και μεταλλικά ικριώματα εν είδει πύργων, εφ' όσον το ύψος αυτών δεν υπερβαίνει τα δώδεκα (12,00) μέτρα.

δ) Εις ελαφράς ή περιωρισμένης εκτάσεως εργασίας δύναται να χρησιμοποιούνται φορητάί κλίμακες υπό τας προϋποθέσεις του Π.Δ/τος της 22/29.12.1933 ως συνεπληρώθη υπό του υπ' αριθμ. 17/1978 Π.Δ/τος «περί συμπληρώσεως του από 22/29.12.1933 Π.Δ/τος, «περί ασφαλείας εργατών και υπαλλήλων εργαζομένων επί φορητών κλιμάκων» και εφ' όσον υπό του υπευθύνου των εργασιών τούτων κρίνεται ότι αύται δύναται να εκτελεσθούν ακινδύνως.

2. Της ενάρξεως και εκτελέσεως εργασίας επί σταθερών ικριωμάτων δέον να προηγήται βεβαίωσις εις διπλούν, του υπευθύνου μηχανικού του επιβλέποντος το υπό εκτέλεσιν έργον και του κατασκευαστού του έργου περί της συμφώνως προς άπαντας τους υπό των διατάξεων του παρόντος προβλεπομένους όρους εγκαταστάσεως τούτων, υποβαλλομένη προς το οικείον Τμήμα ή Γραφείον Επιθεωρήσεως Εργασίας, ή, όπου δεν υπάρχουν τοιαύτα, προς τας αρμοδίας αστυνομικάς αρχάς. Η μία των άνω βεβαιώσεων, δεόντως θεωρημένη, τηρείται εις τον τόπον εργασίας.
3. Απαγορεύεται η χρήσις ξυλίνων εξωτερικών ικριωμάτων εις οικοδομάς άνω των τριών (3) ορόφων και ύψους πέραν των δέκα (10) μέτρων. Εις τας περιπτώσεις ταύτας χρησιμοποιούνται μόνον μεταλλικά (σωληνωτά) ικριώματα.
4. Απαγορεύεται η μερική αποσυναρμολόγησις των ικριωμάτων. Ταύτα δέον να παραμένουν υπό την πλήρη των σύνθεσιν μέχρι της αποπερατώσεως των εργασιών δια τας οποίας κατασκευάσθησαν.

Άρθρον 4

Ξύλινα σταθερά ικριώματα

1. Τα υλικά εξ ων συνίστανται τα ικριώματα δέον να είναι αρίστης ποιότητος, ανθεκτικά και επιμελώς συντηρημένα, να προέρχωνται εξ υγιούς ξύλου μακρών ινών, απηλλαγμένου εντελώς του φλοιού, και, κατά το δυνατόν, ρωγμών ή αρμών.
Η βαφή και το στοκάρισμα των χρησιμοποιουμένων ξύλων απαγορεύεται.
Η χρήσις χυτοσιδηρών ήλων δια την συναρμολόγησιν του ικριώματος απαγορεύεται.
Τα υλικά επιθεωρούνται προ εκάστης συναρμολογήσεως ποιοτικώς και ποσοτικώς.
2. Η αποθήκευσις των υλικών του ικριώματος γίνεται χωριστά εκ των υπολοίπων υλικών της οικοδομής και η συντήρησις των ανατίθεται παρά του κατασκευαστού εις έμπειρον τεχνίτην.
3. Η κατασκευή και αποσύνθεσις των ξυλίνων ικριωμάτων γίνεται παρ' ειδικευμένων τεχνιτών εξησκημένων εις το είδος τούτο της εργασίας.

Άρθρον 5

Ορθοστάται

1. Τα σταθερά ικριώματα συνίστανται είτε εκ μιας σειράς ορθοστατών, εφ' όσον η απόστασις των σημείων εδράσεως εκάστης εγκαρσίας δοκίδος (τροποξύλου) δεν υπερβαίνει το εν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) μέτρου, είτε εκ δύο ή πλειόνων σειρών ορθοστατών, εφ' όσον υπάρχει υπέρβασις του μήκους αυτού, εις τρόπον ώστε αι διαδοχικάί αποστάσεις των σημείων εδράσεως εκάστης εγκαρσίας δοκίδος να μη υπερβαίνουν το εν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) του μέτρου.
2. Οι ορθοστάται κατασκευάζονται εξ υγιούς ξύλου, μακρών ινών, τομής τετραγωνικής, απαγορευομένης της χρήσεως τετμημένων κατά μήκος (εσχισμένων) δοκών, δύναται δε να αποτελώνται εκ πλειόνων τεμαχίων.
3. Η καθ' ύψος σύνδεσις των ορθοστατών γίνεται δια πλευρικής επαφής μήκους εβδομήκοντα πέντε εκατοστών (0,75) του μέτρου, της ενώσεως ενισχυομένης δι' αναβολέως (τάκου) μήκους πενήκοντα εκατοστών (0,50) του μέτρου τουλάχιστον και τομής ίσης ή μεγαλυτέρας του υψηλότερον ευρισκομένου ορθοστατού. Ο αναβολεύς προσηλούται χαμηλότερον του άνω άκρου του κάτω ορθοστατού. Επί του άνω άκρου του αναβολέως εφάπτεται το κάτω άκρον του άνω ορθοστατού (Σχ. 1 του παραρτήματος).
4. Αι τομαί των ορθοστατών, συναρτήσκει του ύψους και του αριθμού αυτών, δέον να είναι σύμφωνοι προς τας εις τον κατωτέρω πίνακα αναγραφόμενας διαστάσεις, ήτοι:

	Συνολικόν ύψος	
	6,00 μέτρα	10 μέτρα
	Διαστάσεις τομής	Διαστάσεις τομής
1ος ορθοστάτης	0,08Χ0,08 μέτρου	0,10Χ0,10 μέτρου
2ος ορθοστάτης	0,08Χ0,08 μέτρου	0,08Χ0,08 μέτρου

5. Η απόσταση μεταξύ δύο διαδοχικών ορθοστατών δύναται να είναι μέχρι τριών και ημίσεος (3,50) μέτρων (Σχ. 2 του παραρτήματος). Η απόσταση μεταξύ των κατακορύφων επιπέδων των όψεων της οικοδομής και εσωτερικής σειράς ορθοστατών, δέον όπως, μη υπερβαίνει τα τριάκοντα εκατοστά (0,30) του μέτρου, της δε εξωτερικής τοιαύτης το εν μέτρον και τριάκοντα εκατοστά (1,30) του μέτρου, πλην των περιπτώσεων εξωστών και μαρκιζών, ότε δύναται να ξεκινάται μέχρι δύο (2,00) μέτρα μόνον κατά τας θέσεις και το μήκος τούτων (Σχ. 4 του παραρτήματος).
6. Οι ορθοστάται κλίνουν ελαφρώς προς το μέρος της οικοδομής και εδράζονται επί πεδίων συνισταμένων εκ μαδερίων επί των οποίων προσαρμόζονται κατά τρόπον ώστε η επ' αυτών ολίσθησις να είναι αδύνατος, απαγορευομένης πάσης προχείρου στηρίξεως ως π.χ. πλίνθων, λίθων κλπ. υλικών.
7. Οι ορθοστάται επεκτείνονται τουλάχιστον κατά εν (1,00) μέτρον άνω του τελευταίου δαπέδου εργασίας.

Άρθρον 6

Σύνδεσις ορθοστατών

Εκάστη σειρά ορθοστατών δέον να συνδέεται δι' οριζοντίων κατά το δυνατόν και παραλλήλων προς τας όψεις της οικοδομής ενιαίων τεμαχίων ξύλου (σανίδων), διατομής δύο και ημίσεος εκατοστών επί δώδεκα εκατοστά (0,25Χ0,12) του μέτρου ηλουμένων κάτωθεν ακριβώς των αναβολών (Σχ. 3 του παραρτήματος).

Άρθρον 7

Εγκάρσιαι δοκίδες

1. Αι εγκάρσιαι δοκίδες, αι χρησιμοποιούμεναι δια την έδρασιν του δαπέδου εργασίας δέον να συνίστανται εξ υγιούς ξύλου (πελεκητού) αποτελουμένου εξ αυτοσίου κορμού (λατάκι) άνευ ρωγμών, αρμών και ρόζων και να μη φέρουν πολλάς διατρήσεις ηλώσεων προγενεστέρας χρήσεως.
Απαγορεύεται η χρησιμοποίησις ξύλου κατά μήκος τεμημένου (εσχισμένου).
2. Αι εγκάρσιαι δοκίδες (τριπτόξυλα) εδράζονται είτε επί ξυλίνων αναβολών (τάκων), ηλουμένων επί των ορθοστατών, των οποίων η διατομή πρέπει να είναι μεγαλύτερα της διατομής της δοκίδος και το μήκος των τουλάχιστον πενήκοντα εκατοστά (0,50) του μέτρου, είτε επί των τοίχων της οικοδομής εντός οπών, σταθεροποιούμεναι δια της προσηλώσεως καταλλήλου προσαρμογής (κλάπας) εις την άλλην πλευράν του τοίχου ή δι' ετέρας μεθόδου εξασφαλιζούσης το ακλόνητον της κατασκευής.
3. Η τομή των ως άνω δοκίδων, δια την στήριξιν των δαπέδων εργασίας, δέον να είναι διαστάσεων δέκα επί δέκα εκατοστών (0,10Χ0,10) του μέτρου (Σχ. 2 και 7 του παραρτήματος).

Άρθρον 8

Αντηρίδες (τιράντες χιαστί)

Αι αντηρίδες (τιράντες χιαστί) συνίστανται εξ ενιαίου ξύλου (σανίδος) άνευ συνδέσεως, διατομής τουλάχιστον δύο και ημίσεος εκατοστών, επί δώδεκα εκατοστά (0,25Χ0,12) του μέτρου, τα άκρα αυτών προσηλούνται δια καταλλήλων ήλων επί των ορθοστατών όσον το δυνατόν πλησίον και άνωθεν της εδράσεως των εγκαρσίων δοκίδων χιαστί, άνευ προσηλώσεως των σημείων διασταυρώσεως αυτών.

Αι αντηρίδες τοποθετούνται εις άπαντα τα φατνώματα (Σχ.3 του παραρτήματος)

Άρθρον 9

Δάπεδα ικριωμάτων

1. Τα δάπεδα των ικριωμάτων, δέον να πληρούν τους κάτωθι όρους:
  - α) Να συνίστανται εκ τριών (3) μαδερίων τουλάχιστον ελαχίστου πάχους πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου και συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου (Σχ. 2),

απαγορευομένης της χρήσεως δύο ή πλειόνων επαλλήλων σειρών σανίδων εις την κατασκευήν δαπέδων ικριωμάτων.

- β) Τα μαδέρια του δαπέδου να μην είναι πεπαλαιωμένα ουδέ να φέρουν ρωγμάς, ουδέ να ενισχύονται δια προσηλώσεως ελασμάτων (τσέρκια) ή και ξύλων (κλάπες) προς αντιμετώπισιν των υπαρχουσών τυχόν ρωγμών. Η προφύλαξις των άκρων των μαδερίων εκ της διανοίξεως των ινών αντιμετωπίζεται δια πλευρικών οπλισμών εκ μεταλλικών ταινιών (Σχ. 5). Το στοκάρισμα και η βαφή των μαδερίων απαγορεύεται.
- γ) Τα μαδέρια, τα οποία συνιστούν το δάπεδον ενός ικριώματος, τοποθετούνται κατά πλάτος εν επαφή (άνευ κενών) και κατά τρόπον ώστε να καλύπτεται όλο το μεταξύ των στηριγμάτων άνοιγμα (Σχ. 2 του παραρτήματος) και προσηλούνται μεταξύ των καταλλήλως προς αποφυγήν ολισθήσεως. Επίσης δέον όπως μη εξέχουν του σημείου εδράσεως περισσότερον των είκοσι εκατοστών (0,20) του μέτρου. (Σχ. 3 του παραρτήματος).
- δ) Τα μαδέρια, του δαπέδου, ζεύγνυνται εκ των κάτω και καθέτως προς τον τοίχον δια ζευγμάτων (κλάπες) εις τρόπον, ώστε η ανομοιόμορφος κάμψις (λυγισμός) τούτων να είναι αδύνατος (Σχ. 2 του παραρτήματος).
- ε) Το μεταξύ του οικοδομήματος και του δαπέδου του ικριώματος υπάρχον κενόν να μη υπερβαίνει εις διάστασιν τα τριάκοντα εκατοστά (0,30) του μέτρου.
- στ) Τα δάπεδα των ικριωμάτων να υπερβαίνουν το πέρασ των τοίχων κατά εξήκοντα εκατοστά (0,60) του μέτρου.
- ζ) Εις τας γωνίας των οικοδομημάτων, όπου επιβάλλεται η προέκτασις των δαπέδων εργασίας, να τοποθετώνται δύο ορθοστάται κατά την διεύθυνσιν της διχοτόμου της γωνίας της οικοδομής, συνδεόμενοι δια δοκίδος ως χρησιμοποιούνται δια την έδρασιν δαπέδων εργασίας (Σχ. 6 παραρτήματος).
- η) Τα δάπεδα εργασίας να φέρουν εσωτερικώς και εξωτερικώς κράσπεδον εκ σανίδος (θωράκια) πλάτους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου (Σχ. 2 του παραρτήματος), εις ύψος ενός (1,00) μέτρου από του δαπέδου εργασίας και κατά την εξωτερικήν πλευράν του ικριώματος να τοποθετήται χειρολισθήρ αποτελούμενος εκ διπλοσανίδος.
- Εις το μεσοδιάστημα μεταξύ δαπέδου και χειρολισθήρος να τοποθετείται ετέρα σανίς παραλλήλως προς τον χειρολισθήρα. Άπαντα τα ανωτέρω τοποθετούνται και ηλούνται εσωτερικώς επί των ορθοστατών (Σχ. 3 παραρτήματος).
- θ) Τα δάπεδα εργασίας να φορτίζονται αναλόγως της αντοχής αυτών, υπαρχούσης συνεχούς επιβλέψεως, υπό του εργολάβου ή υπεργολάβου, δια να μη υπερφορτώνωνται.
2. Απαγορεύεται η τοποθέτησις φορητών κλιμάκων και άλλων μέσων, (κάσες, καβαλέττα κ.ά.), επί των ως άνω δαπέδων. Απαγορεύεται η εργασία πλειόνων των δύο (2) προσώπων επί δαπέδου περιλαμβανομένου, μεταξύ δύο διαδοχικών ορθοστατών.

Άρθρον 10

Σύνδεσις ικριωμάτων μετά της οικοδομής

1. Προς επίτευξιν του αμετακινήτου του ικριώματος δέον να υφίσταται σύνδεσις τούτου μετά της οικοδομής δι' εγκαρσίων δοκίδων συνδεουσών τους ορθοστάτας του ικριώματος και εισερχομένων εντός της οικοδομής, είτε δια των υπαρχόντων ανοιγμάτων, είτε δια των προς τον σκοπόν αυτόν διανοιγομένων οπών.
2. Αι δοκίδες στερεούνται επί ξυλίνων ορθοστατών, οι οποίοι τοποθετούνται εις το εσωτερικόν της οικοδομής και ενσφηνούνται μεταξύ δαπέδου και οροφής, εξασφαλιζομένου του ακλονήτου αυτών.
3. Η σύνδεσις του ικριώματος μετά της οικοδομής δια μεν μικρού μήκους προσόψεις, μέχρι δέκα εξ (16,00) μέτρων, δέον να περιλαμβάνη ανά δάπεδον εργασίας τουλάχιστον τέσσαρας ορθοστάτας, δια δε μεγαλυτέρας εκτάσεως έργα κατά την κρίσιν του επιβλέποντος το έργον μηχανικού (Σχ. 7 του παραρτήματος).

Άρθρον 11

Προστατευτικόν προστέγασμα (σκάφη)

Εις το ύψος οροφής ισογείου και τουλάχιστον εις ύψος τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του μέτρου από του πεζοδρομίου, τοποθετείται απαραίτητως προστατευτικόν προστέγασμα.

Το προστέγασμα τούτο αποτελείται από οριζόντιον ανθεκτικόν σανίδωμα πλάτους ίσου προς το των ικριωμάτων και ουχί μικροτέρου του ενός μέτρου και τριάκοντα εκατοστών (1,30) του μέτρου και εν συνεχεία

τούτου από έτερον τμήμα κεκλιμένον (αντένα), κλίσεως πλάτους προς ύψος εν προς δύο (1:2), και ύψους ογδοήκοντα εκατοστών (0,80) του μέτρου (Σχ. 8 του παραρτήματος).

Το οριζόντιον τμήμα του προστεγάσματος επιτρέπεται να είναι αυτό τούτο το δάπεδον εργασίας.

Τα προστεγάσματα ταύτα κατασκευάζονται και εις εσωτερικάς αυλάς ή τυχόν προσπελάσεις παρά τας μεσοτοιχίας, εφ' όσον προκύπτει κίνδυνος ατυχήματος ή ρυπάνσεως.

Άρθρον 12

Κινητά Ικριώματα

1. Τα κινητά ικριώματα χρησιμοποιούνται ως καθορίζεται εις την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του παρόντος.
2. Οι αποτελούντες ταύτα οκρίβαντες (καβαλέτα) συνίστανται εξ οριζοντίας δοκού τομής οκτώ επί οκτώ εκατοστών (0,08X0,08) του μέτρου ή μεγαλύτερας, αναλόγως του μήκους και της προβλεπομένης φορτίσεως, στηριζομένης επί δύο πλαγιοστατών (ποδών) ανά έκαστον άκρον. Η σταθερότης (μη μετασχηματισμός) των πλαγιοστατών ανά δύο εξασφαλίζεται δι' αντερισμάτων (πλαγιοξύλων) προσηλωμένων εις το μέσον της οριζοντίας δοκού και εις τα κάτω άκρα των πλαγιοστατών (Σχ. 9 του παραρτήματος).
3. Τα αποτελούντα το δάπεδον του κινητού ικριώματος μαδέρια δεν επιτρέπεται να εξέχουν κατά τα άκρα εκ της οριζοντίας δοκού του ακρίβαντος περισσότερον των δέκα εκατοστών (0,10) του μέτρου, ουδέ ολιγώτερον των πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου, εξασφαλιζομένης της μη μετακινήσεως αυτών δι' εγκαρσίων δοκίδων.
4. Απαγορεύεται η επί των δαπέδων των κινητών ικριωμάτων στήριξις φορητών κλιμάκων ή άλλων προχείρων μέσων προς εκτέλεσιν εργασίας.
5. Η χρησιμοποίησις μηχανικών οκρίβάντων είναι δυνατή εφ' όσον δύνανται να ανυψώνται από ένα (1,00) μέχρι δύο (2,00) μέτρα, δι' ενδεδειγμένου μηχανισμού, εξασφαλίζοντος την σταθερότητα της ανυψώσεως εις ωρισμένην θέσιν δι' ανασταλτικής κροτάλης (καστάνιας) (Σχ. 10 του παραρτήματος).
6. Ως κινητά ικριώματα δύνανται να χρησιμοποιούνται και μεταλλικοί οκρίβαντες επαρκούς αντοχής και ευσταθείας έναντι ανατροπής.

Άρθρον 13

Σταθερά Μεταλλικά Ικριώματα

1. Εις τα μεταλλικά ικριώματα μόνον τα δάπεδα εργασίας δύνανται να αποτελώνται από ξύλινα μαδέρια συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου.
Τα μεταλλικά ικριώματα κατασκευάζονται εκ δύο σειρών ορθοστατών (κολώνες) παραλλήλων προς τας όψεις (τοιχους) των οικοδομών και εις απόστασιν από αλλήλων ουχί μεγαλύτεραν του ενός μέτρου και δέκα εκατοστών (1,10) του μέτρου η δε πλησιεστέρα προς τον τοίχον σειρά απέχει τούτου κατ' ανώτατον όριον μέχρι δέκα πέντε εκατοστά (0,15) του μέτρου.
2. Απαγορεύεται η στήριξις των ικριωμάτων εις εξωτερικούς τοίχους ή εις επισφαλή σημεία της οικοδομής (κορνίζαι, κιγκλιδώματα), ως και η χρήσις τρυποξύλων δια την στήριξιν δαπέδων εργασίας.
3. Η σύνδεσις των δύο παραλλήλων σειρών ορθοστατών γίνεται δι' οριζοντίων μεταλλικών σωληνωτών στοιχείων ικανής αντοχής επί των οποίων στηρίζονται και τα δάπεδα εργασίας.
4. Τα ικριώματα εξασφαλίζονται από οριζοντίου μετακινήσεως δια συνδέσεως των μετά της οικοδομής δια στοιχείων εκ του αυτού υλικού, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 10 του παρόντος.
5. Τα ικριώματα πρέπει να φέρουν αντιανεμίους συνδέσμους χιαστί καθ' όλας τας επιφανείας.
6. Τα ικριώματα πρέπει να φέρουν μεταλλικόν χειρολισθήρα εις ύψος ενός (1,00) μέτρου από του δαπέδου εργασίας και ράβδον μεσοδιαστήματος.
7. Τα χρησιμοποιούμενα μεταλλικά ικριώματα συναρμολογούνται συμφώνως προς τας προδιαγραφάς, οδηγίας και υποδείξεις του οικείου εργοστασίου κατασκευής αυτών.

Οι τύποι των χρησιμοποιουμένων μεταλλικών ικριωμάτων δέον να πληρούν τους όρους προτύπων του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποιήσεως (ΕΛ.Ο.Τ.), τα οποία ήθελον καταστεί υποχρεωτικής εφαρμογής δι' Υπουργικών αποφάσεων, εκδιδομένων κατ' εφαρμογήν της διατάξεως της παρ. 6 του άρθρου 3 του Ν. 372/1976 «περί συστάσεως και λειτουργίας Ελληνικού Οργανισμού Τυποποιήσεως (ΕΛ.Ο.Τ.)».

8. Γενικώς αι διατάξεις περί ξυλίνων ικριωμάτων, όσον αφορά εις την ασφάλειαν των εργαζομένων, ισχύουν και δια τα μεταλλικά ικριώματα.

Άρθρον 14

Κινητά μεταλλικά ικριώματα εν είδει πύργων

1. Ταύτα πρέπει να χρησιμοποιώνται μόνον επί σταθερών, ανθεκτικών, επιπέδων και ομαλών δαπέδων.
2. Όταν μετατοπίζονται πρέπει να ωθούνται ή σύρονται από την βάση των.
3. Οι τροχοί των πρέπει να συγκρατώνται ασφαλώς εις τους ορθοστάτας.
4. Πρέπει να ασφαρίζονται έναντι ανατροπής ή τυχαίας μετατοπίσεώς των.
5. Πρέπει να φέρουν κλίμακα στερεώς προσδεδεμένην επ' αυτών δια την άνοδον μέχρι του δαπέδου εργασίας, το οποίοον πρέπει να καλύπτει όλην την επιφάνειαν κατόψεώς των.
6. Κατά τα λοιπά πρέπει να ανταποκρίνονται προς τους κανόνας ασφαλείας περί των αι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 13 του παρόντος.

Άρθρον 15

Ανηρημένα Ικριώματα

1. Ως ανηρημένα ικριώματα νοούνται δάπεδα εργασίας διαστάσεων μέχρι τεσσάρων μέτρων επί εβδομήκοντα εκατοστών (4,00Χ0,70) του μέτρου (διαστάσεις κατόψεως).
2. Τα μαδέρια, δοκίδες και εν γένει τα υλικά του ανηρημένου ικριώματος πρέπει να είναι επαρκούς αντοχής και καλής ποιότητος.
3. Τα μαδέρια τα συνιστώντα το δάπεδον εργασίας πρέπει να τοποθετώνται εις τρόπον ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κενών.
4. Τα δάπεδα εργασίας, φέρονται επί ενιαίων δοκών στηριζομένων επί μεταλλικών στηριγμάτων και απεχόντων μέχρι τριών μέτρων και πενήκοντα εκατοστών (3,50) του μέτρου. Το μήκος των προβόλων εις ουδεμίαν περίπτωσιν δύναται να υπερβαίνει τα πενήκοντα εκατοστά (0,50) του μέτρου.
5. Τα ανηρημένα ικριώματα πρέπει να είναι εφοδιασμένα:
  - α) Επί των τριών εξωτερικών πλευρών, δια στηθαίων (χειρολισθήρ και σανίς μεσοδιαστήματος) και θωρακίων ως εις εξωτερικά ικριώματα (άρθρον 2 παρ. 3).
  - β) Επί της προς τον τοίχον πλευράς, δια χειρολισθήρος εις ύψος εβδομήκοντα εκατοστών (0,70) του μέτρου.
6. Τα στηθαία, δέον να φέρωνται επί ορθοστατών, ακλονήτως στερεωμένων επί του δαπέδου και απεχόντων ένα και εβδομήκοντα πέντε εκατοστά (1,75) του μέτρου κατ' ανώτατον όριον.
7. Όταν το ανηρημένον ικρίωμα είναι εις θέσιν εργασίας το δάπεδον δέον να είναι απολύτως οριζόντιον.
8. Τα ανηρημένα ικριώματα στηρίζονται επί τριών τουλάχιστον στηριγμάτων, ανηρημένων δια σχοινίων, συρματοσχοινίων ή αλύσεων. Τα μέσα αναρτήσεως δέον όπως προσαρμόζονται εις τα στηρίγματα. Η όλη δε ανάρτησις γίνεται εις τρόπον ώστε να αποφεύγεται η δυνατότης ανατροπής του δαπέδου εργασίας του ικριώματος.
9. Η εξασφάλισις του δαπέδου εργασίας έναντι ταλαντώσεως, οριζοντίου μετακινήσεως ή ανατροπής γίνεται δια ενός ή δύο τεταμένων συρματοσχοινίων Φ1/2 (κατ' ελάχιστον) και κρίκων (Σχήμα 11 του παραρτήματος).
10. Απαγορεύεται η χρήσις ανηρημένων ικριωμάτων μη κινουμένων δια μηχανικού μέσου.
11. Απαγορεύεται η χρήσις βαρούλκου ευρισκομένου εκτός του δαπέδου εργασίας.
12. Δια τα μηχανικά μέσα ανυψώσεως των ανηρημένων ικριωμάτων ισχύουν αι κείμεναι περί ανυψωτικών μέσων διατάξεις.
13. Η συναρμολόγησις, αποσυναρμολόγησις των ανηρημένων ικριωμάτων δέον όπως γίνεται υπό την επίβλεψιν πεπειραμένου προσώπου.
14. Οι χειρισμοί λειτουργίας των ανηρημένων ικριωμάτων δέον όπως ανατίθενται εις πεπειραμένον πρόσωπον.

15. Τα ικριώματα αναρτώνται από δοκούς σε πρόβολο. Οι δοκοί ταύται πρέπει να έχουν επαρκές μήκος και διατομή προς διασφάλισιν της αντοχής του ικριώματος, τοποθετούνται καθέτως προς την πρόσοψιν της οικοδομής και κατά τρόπον ώστε να αντιστοιχούν εις τας εγκαρσίας δοκίδας του δαπέδου εργασίας.
16. Η πάκτωσις ή η αντιστήριξις των δοκών αναρτήσεως πρέπει να εξασφαλίξη την σταθεράν απόστασιν του δαπέδου εργασίας από την πρόσοψιν της οικοδομής εις τα δέκα εκατοστά (0,10) του μέτρου κατ' ανώτατον όριον.
17. Η πάκτωσις των δοκών αναρτήσεως εκτελείται δια στερεώσεώς των δια κοχλιών ή ετέρων ισοδυνάμων διατάξεων μετά του φέροντος οργανισμού της οικοδομής.
18. Η αντιστήριξις των προβόλων με αντίβαρα, σάκκους κλπ. εκτελείται δι' ασφαλούς προσδέσεώς των επί των αντιβάρων, ώστε τα εσωτερικά άκρα των δοκών να διατηρούνται ακλόνητα.
19. Τα σχοινιά αναρτήσεως πρέπει να έχουν συντελεστήν ασφαλείας 10.
20. Τα συστήματα τροχαλιών πρέπει να στερεώνωνται εις τα δάπεδα εργασίας μέσω ισχυρών μεταλλικών ταινιών αι οποίαι διέρχονται και υπό το δάπεδον εργασίας.

Άρθρον 16

Κεκλιμένα επίπεδα

1. Η ανάβασις εις τα υψηλότερα δάπεδα των ικριωμάτων ως και εν γένει δάπεδα εργασίας, εφ' όσον δεν υπάρχουν εσωτερικαί ή άλλαι σταθεραί κλίμακες, γίνεται μέσω κεκλιμένων επιπέδων. Η κλίσις τούτων ως προς το οριζόντιον επίπεδον, δεν δύναται να υπερβαίνη τας τριάκοντα μοίρας (30°).
2. Τα κεκλιμένα επίπεδα συνίστανται, κατά μήκος μεν, εκ πλειόνων μαδερίων πλάτους είκοσι εκατοστών (0,20) του μέτρου, κειμένων του ενός επί της προεκτάσεως του ετέρου και τα οποία συνενούνται με ελάχιστον μήκος επικαλύψεως δέκα πέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου επί εγκαρσίων δοκίδων εδραζομένων επί αναλόγων ορθοστατών, κατά πλάτος δε, εκ τριών (3) τουλάχιστον εν επαφή μαδερίων δια ολικόν ύψος αναβάσεως μέχρις επτά (7,00) μέτρων. Πέραν του ύψους τούτου το κεκλιμένον επίπεδον αποτελείται εκ τεσσάρων τουλάχιστον μαδερίων.

Τα μαδέρια ταύτα δέον να φέρουν επί της άνω επιφανείας αυτών παραλλήλως και ανά τριάκοντα πέντε εκατοστά (0,35) του μέτρου βαθμίδας αποτελουμένης εξ ενιαίου ξύλου, διαστάσεων τεσσάρων εκατοστών (0,04) του μέτρου πλάτους, δύο και ημίσεος εκατοστών (0,025) του μέτρου πάχους, επί μήκους ίσου προς το πλάτος του κεκλιμένου επιπέδου.

Αι βαθμίδες αύται αποτελούν συγχρόνως και τα ζεύγματα των μαδερίων (κλάπες). αντικαθίστανται δε όταν, λόγω χρήσεως, η εγκαρσία τομή αυτών εις οιονδήποτε κατά μήκος των βαθμίδων σημείον μειωθή κατά το εν τρίτον (1/3).
3. Τα επί του κεκλιμένου επιπέδου μαδέρια μήκους τριών έως τεσσάρων (3,00 - 4,00) μέτρων και πάχους τουλάχιστον πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου εδράζονται επί δύο ορθοστατών μέσω εγκαρσίων δοκίδων. Μαδέρια μήκους πέντε έως εξ (5,00-6,00) μέτρων εδράζονται ως ανωτέρω, επί πλέον δε και επί τρίτου ορθοστάτου τοποθετουμένου εις το μέσον της αποστάσεως των δύο ετέρων ορθοστατών.
4. Όταν το μήκος του κεκλιμένου επιπέδου υπερβαίνη τα δώδεκα (12,00) μέτρα, ως και καθ' εκάστην αλλαγίν κατευθύνσεως τούτου, κατασκευάζεται αναπαυτήριον (πλατύσκαλον), αποτελούμενον εξ οριζοντίου και ανθεκτικού δαπέδου πλάτους τεσσάρων (4) τουλάχιστον μαδερίων.
5. Τα κεκλιμένα επίπεδα καθ' όλον το μήκος και εκατέρωθεν αυτών δέον να φέρουν κιγκλιδώματα και θωράκια ως τα των ικριωμάτων.
6. Απαγορεύεται η έναρξις εργασιών επί των κεκλιμένων επιπέδων προ της πλήρους αποπερατώσεως της κατασκευής των.

Άρθρον 17

Εξασφάλισις περάτων ξυλοτύπων και πλακών

1. Τα πέρατα των ξυλοτύπων και πλακών δέον όπως εξασφαλίζονται δι' ανθεκτικών προσωρινών κιγκλιδωμάτων και θωρακίων ή δια δικτύων.

Ταύτα δέον όπως ελέγχωνται περιοδικώς ως προς την αντοχήν των και αποξηλώνωνται μόνον μετά την εγκατάστασιν των εξωτερικών ικριωμάτων κατά τας διατάξεις του παρόντος.
2. Στήριξις των ορθοστατών και κιγκλιδωμάτων.

- α) Οι ορθοστάται των κιγκλιδωμάτων προστασίας των περάτων των ξυλοτύπων στηρίζονται εις επέκτασιν του φέροντος σκελετού των ξυλοτύπων είτε με την χρησιμοποίησιν των κατά περίπτωσιν καταλλήλων αντηρίδων, είτε δι' ηλώσεως, είτε δια κοχλιώσεως αυτών.
- β) Οι ορθοστάται των κιγκλιδωμάτων προστασίας των περάτων των πλακών δύνανται κατά περίπτωσιν να στηρίζονται επ' αυτών ως κάτωθι:
- αα) Δι' αντηρίδων
- ββ) Δια της εμπίξεως ή κοχλιώσεως των εντός οπών (φωλεών) του σκυροδέματος, αφιεμένων προς τον σκοπόν αυτόν κατά την έγχυσίν του.
- γγ) Δια κοχλιωτών προσαρμογέων σχήματος Π ή Γ
- δδ) Δια της πίεσεως των άκρων των επί των πλακών δαπέδου και οροφής του ορόφου, μέσω κοχλιωτών μηχανητών.

Άρθρον 18

Συναρμολόγησις Στεγών

1. Κατά την κατασκευήν του φέροντος οργανισμού των στεγών δέον να λαμβάνεται πρόνοια ώστε το μεγαλύτερον δυνατόν τμήμα της εργασίας να εκτελήται επί του εδάφους.
  2. Η αναβίβασις των ζευκτών και η τοποθέτησις των εκτελείται δια μηχανικών μέσων εξ αποστάσεως.
  3. Οσάκις επιβάλλεται η εργασία ατόμων επί της υπό κατασκευήν στέγης, δέον όπως εναλλακτικώς,
    - α) ή κατασκευάζονται διάδρομοι εργασίας επεκτατοί συν τη προόδω της κατασκευής, πληρούντες τας αρχάς των διαδρόμων και δαπέδων εργασίας και ως προς την αντοχήν και ως προς τα μέτρα ασφαλείας, ως αύται περιγράφονται εις τα άρθρα 9 και 16 του παρόντος ή
    - β) λαμβάνεται πρόνοια προς συγκράτησιν ατόμων και υλικών δια δικτύων ή λοιπών μέσων αναστελλόντων αποτελεσματικώς την πτώσιν (προστεγάσματα ή πετσώματα) ή
    - γ) χρησιμοποιούνται κινητοί εξώσται εργασίας ανηρημένοι εξ ανυψωτικού μηχανήματος και
    - δ) εις περίπτωσιν αδυναμίας εξευρέσεως ετέρας λύσεως, χρησιμοποιούνται ατομικά μέσα προστασίας, ήτοι ζώναι ασφαλείας δια τους επί της στέγης εργαζομένους ως και κράνη δι' άπαντας τους έχοντας προσπέλασιν εις τον χώρον υπό και πέριξ της υπό κατασκευήν στέγης.
- Εις απάσας τας ανωτέρω περιπτώσεις δέον όπως ζητώνται και εφαρμόζονται οδηγία της επιβλέψεως προς επίλυσιν προβλημάτων ιδιαιτέρως δυσχερών συνθηκών εργασίας.

Άρθρον 19

Εργασία επί στεγών

Δια τας εργασίας επί στεγών, ήτοι: κατασκευή επικαλύψεων, επισκευή, συντήρησις και αποξηλώσις:

1. Δέον να λαμβάνωνται τα κάτωθι κατά περίπτωσιν μέτρα ασφαλείας, ώστε να εξασφαλίζονται απολύτως οι εργαζόμενοι έναντι πτώσεως:
  - α) Κατασκευή δαπέδων εργασίας οσάκις χρησιμοποιείται η ίδια στέγη ως διάδρομος ή επιφάνεια εργασίας δια την εκτέλεσιν των ως άνω εργασιών.
    - αα) Τα δάπεδα εργασίας (διάδρομοι) κατασκευάζονται από έρποντα μαδέρια πάχους τουλάχιστον πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου και συνολικού πλάτους τουλάχιστον εξήκοντα εκατοστών (0,60) του μέτρου, επί των οποίων ηλούνται τεμάχια σανίδων πάχους δύο και ημίσεως εκατοστών (0,025) του μέτρου, πλάτους πέντε εκατοστών (0,05) του μέτρου και μήκους ίσου προς το πλάτος του δαπέδου εργασίας.
    - ββ) Τα δάπεδα εργασίας να εδράζωνται επί των τεγίδων ή των ζευκτών της στέγης μετά ή άνευ της παρεμβολής του υλικού επικαλύψεως και να εξασφαλίζονται δι' αγκυρώσεων έναντι ολισθήσεως.
    - γγ) Η μεταξύ δύο διαδοχικών διαδρόμων εργασίας επικοινωνία, εκτελείται δια μαδερίων, ως ανωτέρω, καθέτων προς τους διαδρόμους και ηλουμένων επ' αυτών.
    - δδ) Ωσαύτως χρησιμοποιούνται δύο τουλάχιστον δάπεδα εργασίας ώστε κατά την μεταφοράν του ενός εξ αυτών εις άλλην θέσιν να ίσανται οι εργαζόμενοι επί του ετέρου.
  - β) Κατασκευή ανεξαρτήτου ικριώματος ως προς την στέγην μετά δαπέδου εργασίας, εις το ύψος του σημείου απολήξεως της στέγης, παραλλήλως προς ταύτην, και καθ' όλον το μήκος της, ήτοι εξωτερικώς

του καλυπτομένου χώρου και παραλλήλως προς τον τοίχον ή δοκόν στηρίξεως των ζευκτών της στέγης.

Το εν προκειμένω δάπεδον εργασίας φέρει προστατευτικόν κιγκλιδωμά ύψους ενός (1,00) μέτρου.

- γ) Κατασκευή άμα τη συμπληρώσει της στέγης (τοποθέτησις των ζευκτών), προστατευτικής οριζοντίου διατάξεως έναντι πτώσεως εντός του προς κάλυψιν χώρου, καθ' όλην αυτού την επιφάνειαν και εις το ύψος των πελμάτων των ζευκτών.

Η προστατευτική αυτή διάταξις δύναται να συνίσταται:

αα) Εκ μαδερίων εδραζομένων επί των πελμάτων των ζευκτών, εφ' όσον ταύτα είναι οριζόντια και έχουν την απαιτουμένην αντοχήν.

ββ) Εξ ικριώματος επί του οποίου τοποθετούνται τα μαδέρια.

Εις αμφοτέρας τας περιπτώσεις το μεταξύ των μαδερίων διάστημα, παραλλήλως τοποθετουμένων, δεν δύναται να υπερβαίη τα δέκα πέντε εκατοστά (0,15) του μέτρου.

γγ) Εξ ανθεκτικού δικτύου ασφαλώς προσεδεμένου επί των ζευκτών της στέγης ή και άλλων σταθερών σημείων του έργου.

2. Δέον να χρησιμοποιώνται υπό των εργαζομένων αντιολισθηρά υποδήματα.

3. Δέον να εφαρμόζονται οι τρόποι τοποθέτησεως των φύλλων επικαλύψεως οι προβλεπόμενοι υπό των οικείων εργοστασίων παραγωγής των.

Άρθρον 20

Φωταγωγοί- Ανοίγματα δαπέδων- Κλιμακοστάσια

Φωταγωγοί, φρέατα ανεκκυστήρων και εν γένει ανοίγματα επί των δαπέδων, δέον όπως προστατεύονται είτε περιμετρικώς δι' ανθεκτικών κιγκλιδωμάτων ύψους τουλάχιστον ενός (1,00) μέτρου και θωρακίων ύψους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου, είτε δια της πλήρους καλύψεως των δι' αμετακινήτου στερεού σανιδώματος πάχους δύο και ημίσεος εκατοστών (0,025) του μέτρου, ηλουμένου επί ανθεκτικού πλαισίου εκ ξυλίνων λατακίων, είτε δια της τοποθέτησεως σιδηρού πλέγματος οπλισμού στερεουμένου εντός της πλακός κατά την κατασκευήν της.

Πάσαι αι μόνιμοι κλίμακες δέον όπως εξασφαλίζονται έναντι πτώσεως των εργαζομένων εκατέρωθεν (συμπεριλαμβανομένου και του φανού του κλιμακοστασίου, εφ' όσον υπάρχει διάστασις αυτού μεγαλύτερα των είκοσι πέντε εκατοστών (0,25) του μέτρου), δι' ανθεκτικού ξυλίνου ή μεταλλικού κιγκλιδώματος προσωρινού, φέροντος χειρολισθήρα εις ύψος ενός (1,00) μέτρου από της γραμμής αναβάσεως και ράβδον μεσοδιαστήματος εις ύψος ημίσεος (0,50) μέτρου απ' αυτής και θωράκιον ύψους δεκαπέντε εκατοστών (0,15) του μέτρου.

Άρθρον 21

Γενικά Διατάξεις

1. Αι εγκαταστάσεις ή διατάξεις ασφαλείας πρέπει να κατασκευάζονται ούτως ώστε να αντιστοιχούν εις την προς εκτέλεσιν εργασία και να διασφαλίζουν τον εργαζόμενον εκ των κινδύνων τους οποίους διατρέχει κατά την εκτέλεσίν της.
2. Δέον να είναι μελετημένοι, ώστε να έχουν σταθερότητα και αντοχήν εις όλα τα τμήματά των επαρκή, δια τας δυσμενεστέρας δυνατάς συνθήκας φορτίσεως.
3. Άπαντα τα ικριώματα επιθεωρούνται υπό του επιβλέποντος μηχανικού
  - α) προ της εγκαταστάσεως εκάστου συνεργείου
  - β) άπαξ της εβδομάδος.
4. Εν περιπτώσει θεομηνίας και προ της επαναλήψεως των εργασιών δέον να επιθεωρούνται άπανσαι αι βοηθητικά κατασκευαί ως προς την αντοχήν, την σταθερότητα και τα μέτρα ασφαλείας.
5. Εν περιπτώσει δυσμενών καιρικών συνθηκών διακόπτονται αι εργασίαι αίτινες παρεμποδίζονται αμέσως υπ' αυτών. Αι εργασίαι αύται επαναλαμβάνονται μετά την αποκατάστασιν των ασφαλών συνθηκών εργασίας.
6. Μηχανήματα ή συσκευαί δια την εκτέλεσιν των οικοδομικών έργων, ως αναμικτήρες, αναβατόρια, αερόσφυραι, ηλεκτρογεννήτριαι και λοιπά μηχανικά κινητά συγκροτήματα τοποθετούνται εις τοιαύτας θέσεις της οικοδομής, ώστε εκ της εν γένει λειτουργίας των να μη επηρεάζηται, η ανθεκτικότης των εκσκαφών και των δονουμένων τοίχων ή η σταθερότης των ικριωμάτων.

7. Απαγορεύεται η εκτέλεσις οιασδήποτε εργασίας εις τους χώρους λειτουργίας των μηχανημάτων και εις χώρους άνωθεν των οποίων εκτελείται οιαδήποτε εργασία, ως εις φωταγωγούς, ικριώματα, κλιμακοστάσια κλπ. εφ' όσον δεν έχουν ληφθή προστατευτικά μέτρα ασφαλείας, ως η κατασκευή προστατευτικού προστεγάσματος.
8. Η εκφόρτωση υλικών εξ αυτοκινήτου γίνεται εις χώρον κατάλληλον προς τούτο. Δέον να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αποφεύγη απότομος εκφόρτωση, δυναμένη να προκαλέση χαλάρωσιν των βάσεων των ικριωμάτων ή επικίνδυνον δόνησιν επί των ξυλοτύπων και των υπό κατασκευην τοίχων ή πτώσιν των υλικών εντός υπογείων χώρων.
9. Δια την μεταφοράν υλικών, επί δαπέδου, εκ μπετόν εν κατασκευή, τοποθετούνται επί του δαπέδου μαδέρια σχηματίζοντα ευρύτερον διάδρομον προς επίτευξιν ελευθέρως διακινήσεως.
10. Εάν βαθμίδες μόνιμου κλίμακος χρησιμοποιούνται ως βάθρα ορθοστατών (στυλοβατών) ή εγκαρσίων δοκίδων (τροποξύλων) κλπ. η έδρασις αυτών γίνεται συμφώνως προς το σχήμα 14 του παραρτήματος.
11. Εις περίπτωσιν αδυναμίας εφαρμογής ενός μέτρου ασφαλείας, επιβάλλεται η λήψις αντισταθμιστικού μέτρου φέροντος το ίδιο αποτέλεσμα.
12. Εκτέλεσις εργασιών, περί των το παρόν Διάταγμα, απαγορεύεται κατά τας νυκτερινάς ώρας.

Κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται νυκτερινή εργασία, οσάκις η εκτέλεσις αυτής είναι αναγκαία προς οργάνωσιν μέτρων σωτηρίας, προς πρόληψιν ατυχημάτων ή εις περιπτώσεις ανωτέρας βίας, μόνον καθ' ό μέτρον αναγκαίοί τούτο, ίνα αποτραπή σοβαρά βλάβη εις την τακτικήν πορείαν της εργασίας και κατόπιν αδείας, παρεχομένης κατά τα κατωτέρω εκτιθέμενα.

Νυκτερινή εργασία επιβαλλομένη εκ τεχνικών λόγων ή δια δημοσίαν ωφέλειαν δύναται να επιτραπή κατά τα ανωτέρω. Ωσαύτως δύναται να επιτραπή νυκτερινή εργασία προς αποπεράτωσιν οικοδομικών εργασιών ένεκα καθυστερήσεως οφειλομένης εις απρόβλεπτα αίτια.

Εις τας ανωτέρω περιπτώσεις, η εργασία διεξάγεται υπό τεχνητόν φωτισμόν, διανεμόμενον υπό την αυτήν έντασιν και ομοιομόρφως εφ' ολοκλήρου του πεδίου της εργασίας.

Η νυκτερινή εργασία εκτελείται κατόπιν εγγράφου αδείας χορηγούμενης υπό του προϊσταμένου του οικείου Τμήματος ή Γραφείου Επιθεωρήσεως Εργασίας, εν ελλείψει δε τούτου υπό της Αστυνομικής Αρχής, κατόπιν βεβαιώσεως της αρμοδίας προς τεκμηρίωσιν της αναγκαιότητος του μέτρου Αρχής.

Άρθρον 22

Ποινικά διατάξεις

Πάσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος, δίκωκεται και τιμωρείται συμφώνως προς τας διατάξεις του άρθρου 3 του Β.Δ/τος 25-8/5.9.1920 «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων», ως αύται αντικατεστάθησαν δια του άρθρου 1 εδ. β' του Ν. 2943/22 «περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως εργατικών τινων νόμων».

Άρθρον 23

Καταργούμεναι διατάξεις

Από της ενάρξεως ισχύος του παρόντος καταργούνται:

- α) Τα άρθρα 2-16 του κεφαλαίου Α',
- β) το άρθρον 19 του κεφαλαίου Β',
- γ) οι παράγραφοι 4,5 και 6 του άρθρου 22, το άρθρον 25, και αι παράγραφοι 3,6,7 και 9 του άρθρου 26 του κεφαλαίου Δ' του Π.Δ/τος 447/1975 «περί ασφαλείας των εν ταις οικοδομικαίς εργασίαις ασχολουμένων μισθωτών».

Άρθρον 24

Έναρξις Ισχύος

Η ισχύς του παρόντος άρχεται μετά εξάμηνον από της δημοσιεύσεώς του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εις τον Υπουργόν Εργασίας, ανατίθεμεν την δημοσίευσιν και εκτέλεσιν του παρόντος Διατάγματος.

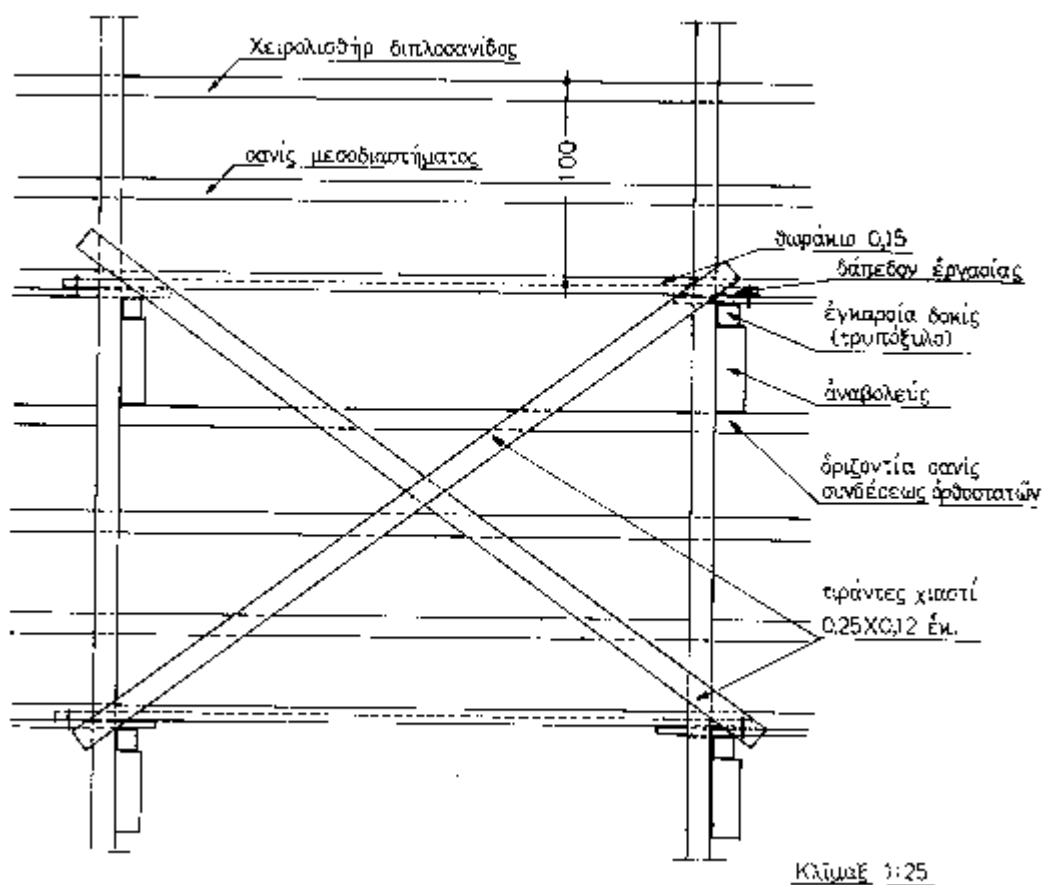
Εν Αθήναις τη 19 Αυγούστου 1980

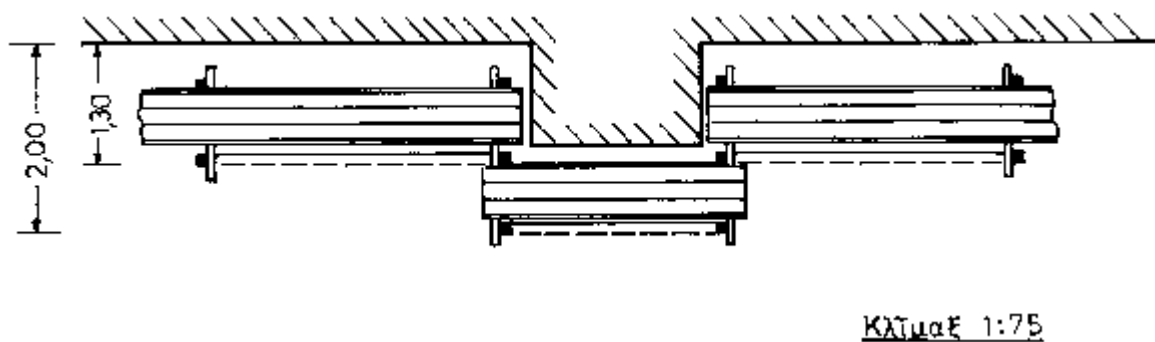
Όψις ικριώματος

ΌΨΙΣ ΙΚΡΙΩΜΑΤΟΣ

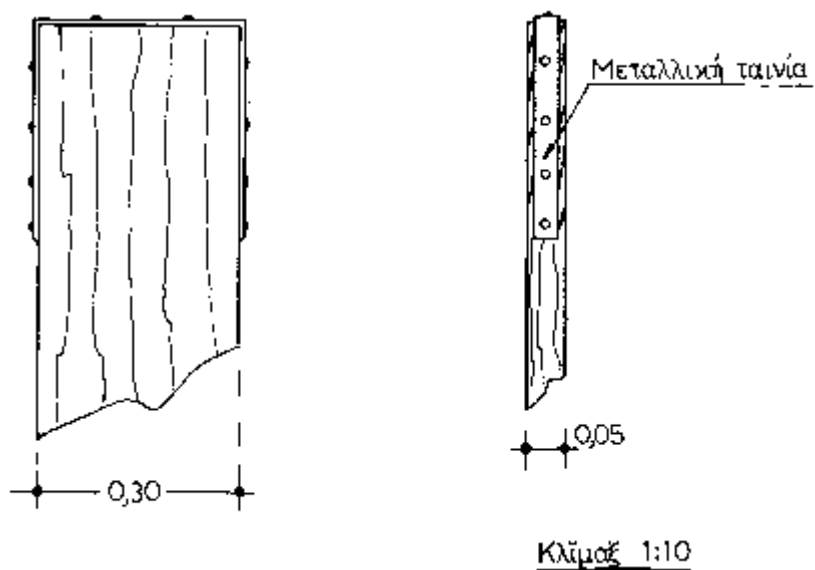
Σχ. 3

Κάτωψις ικριώματος εις περίπτωσιν ἐξώστου

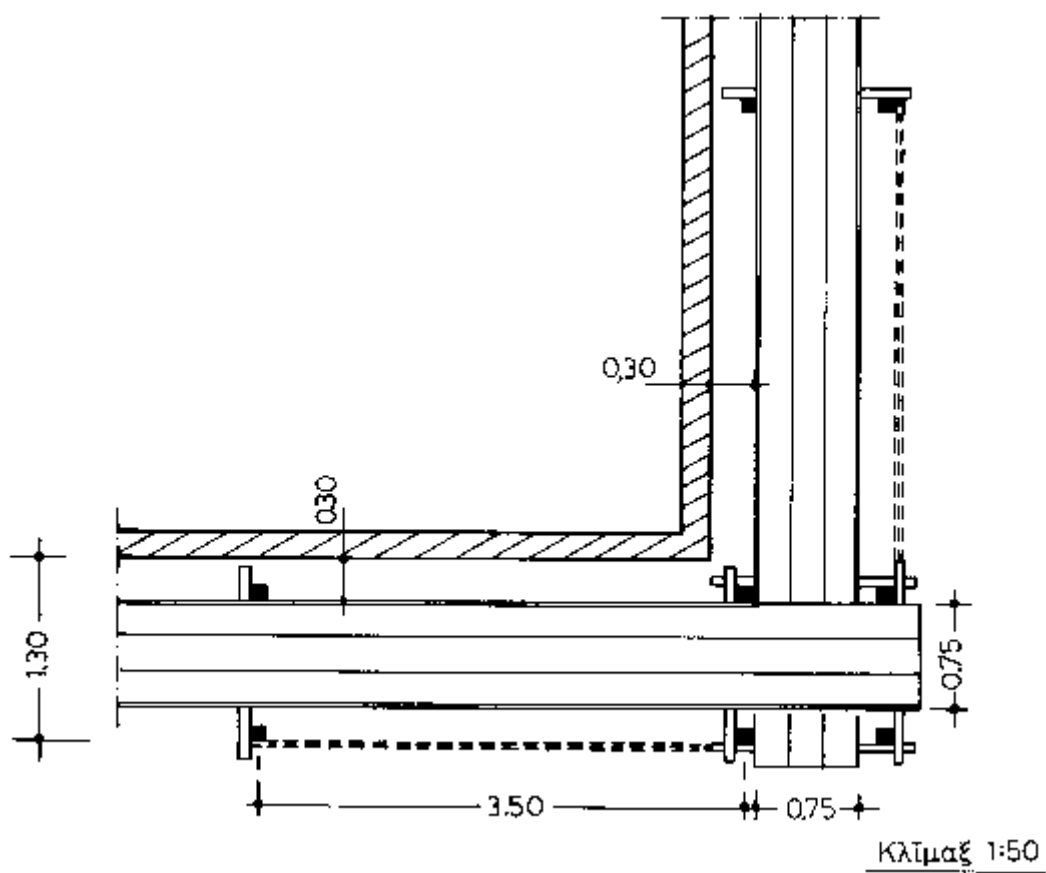
Σχ. 4

Λεπτομέρεια προφύλαξης πέρατος μαδεριού

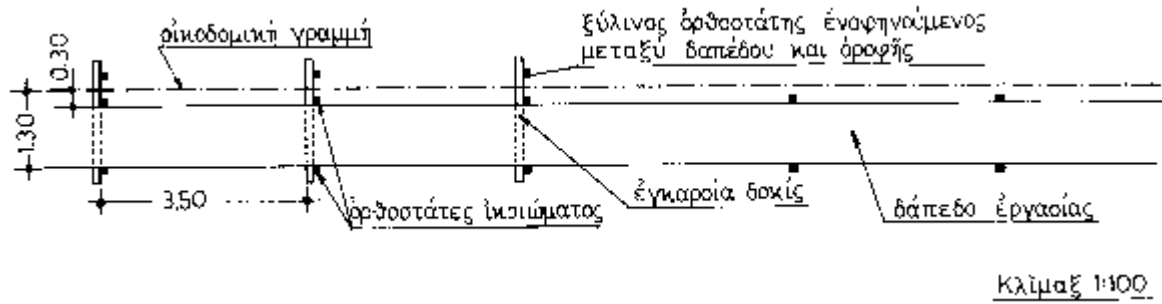
Σχ. 5

Κάτοψις ικριώματος εις τας γωνίας των οικοδομών

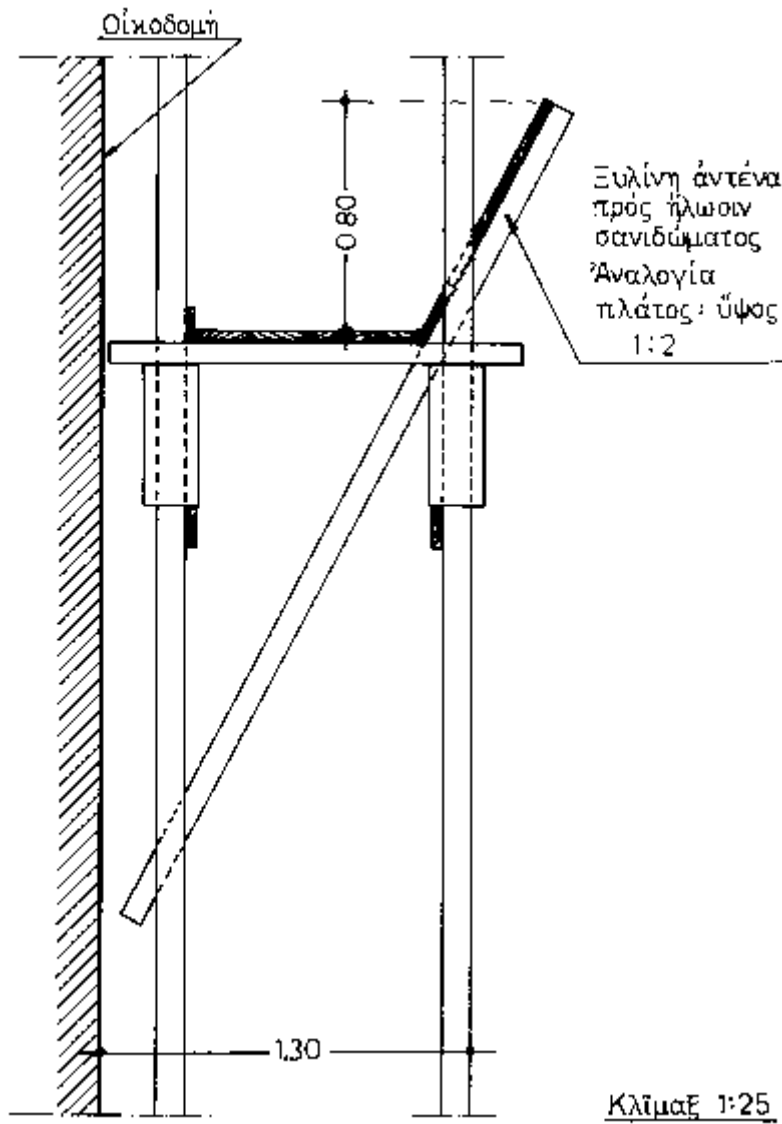
Σχ. 6

Σύνδεσις ικριώματος οικοδομής

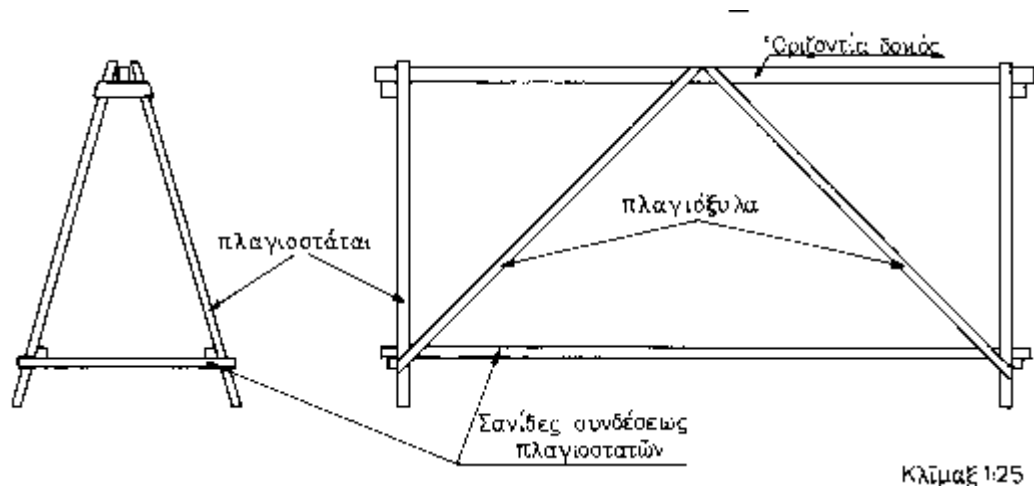
Σχ. 7

Προστατευτικὸν προστέγασμα

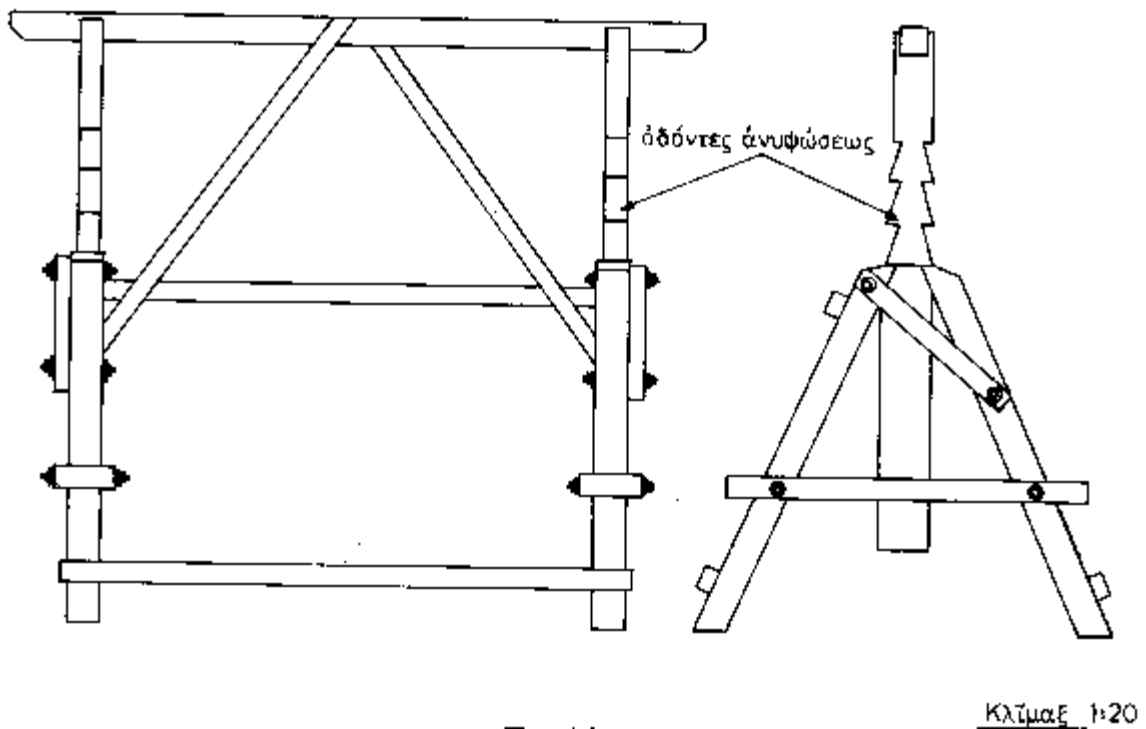
Σχ. 8

Κινητά ικριώματα (ξύλινοι οκρίβαντες)

Σχ. 9

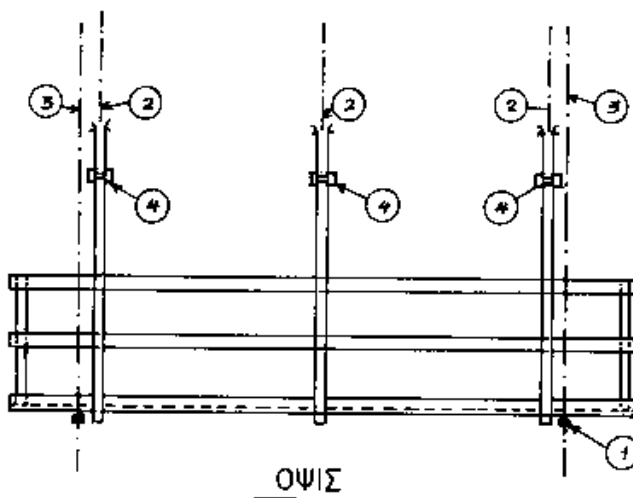
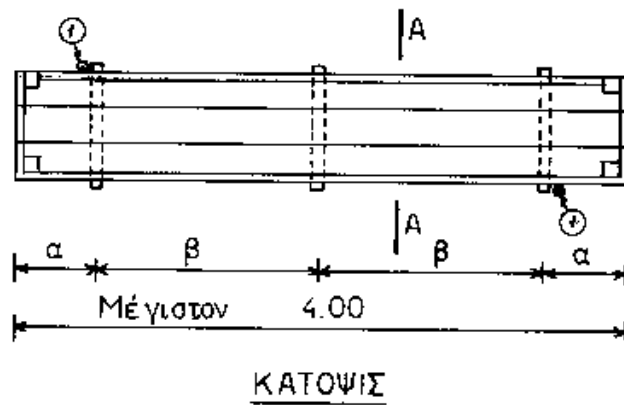
Κινητά ικριώματα (μηχανικός οκρίβας)

Σχ. 10

Ανηρτημένα ικριώματα

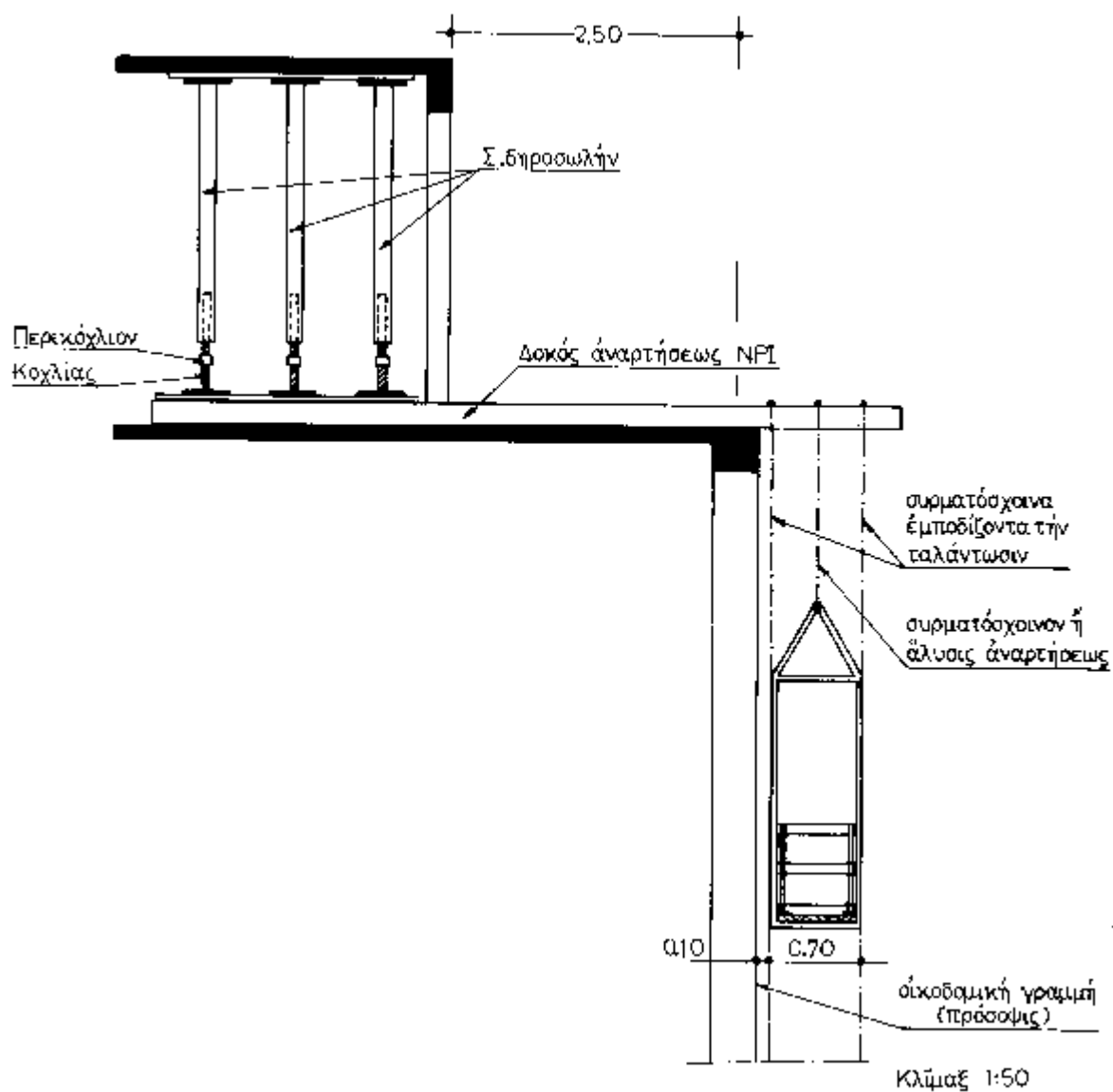

ΤΟΜΗ Α-Α

- ① Κρίκοι οδηγήσεως επί του συρματοσχοίνου οδηγήσεως (2 καθ' ύψος εἰς ἑκάστην θέσιν)
- ② Συρματόσχοινα ἀναρτήσεως-ἀνελικύσεως 3 τουλάχιστον ἀνεξάρτητα.
- ③ Συρματόσχοινα οδηγήσεως $\Phi=1/2''$ ἐν ἑξ ἑκάστης πλευρᾶς.
- ④ Βαροῦλλον, αὐτοπεδουμένου τύπου.
  - α Μικρότερον τοῦ 0.50 m.
  - β Μικρότερον τοῦ 1,75 ὅταν πρόκειται γιὰ στηρίγματα χειρολιοθήρων
  - Μικρότερον τοῦ 3.50 διὰ πλαίσια (στηρίγματα)

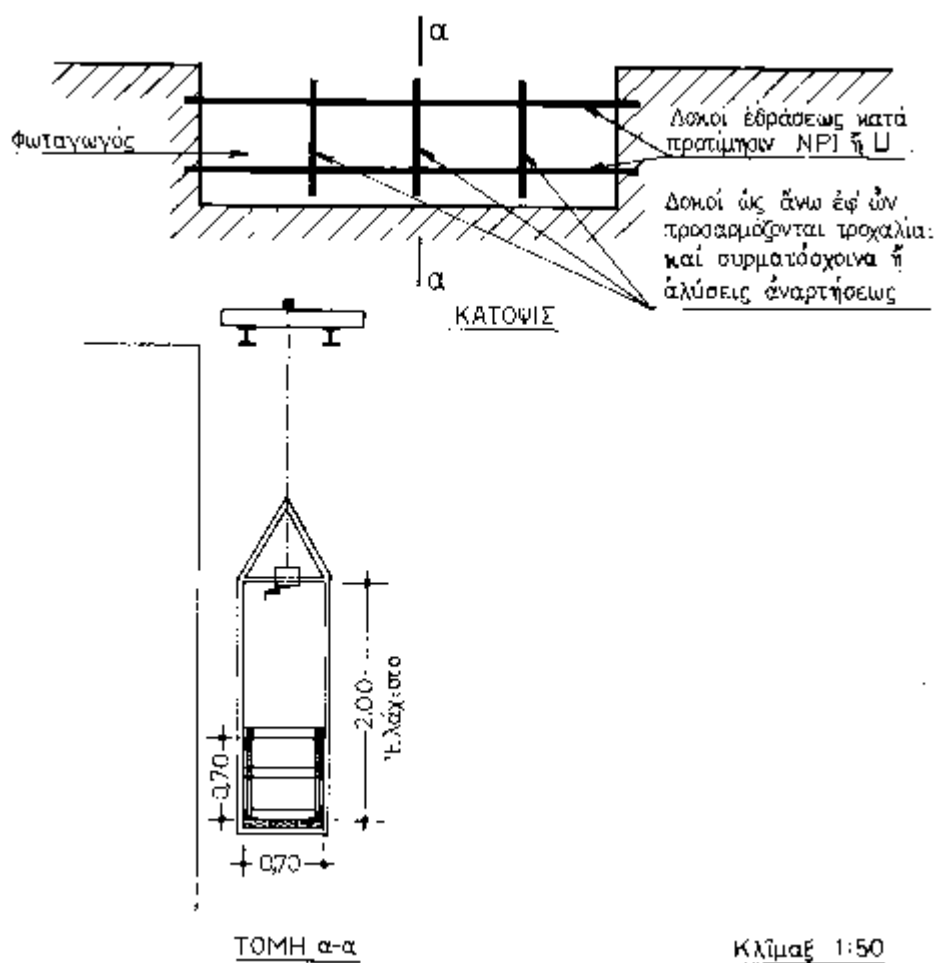
Κλίμαξ 1:50

Ανάρτησις ικριώματος κατά την πρόσοψιν οικοδομής

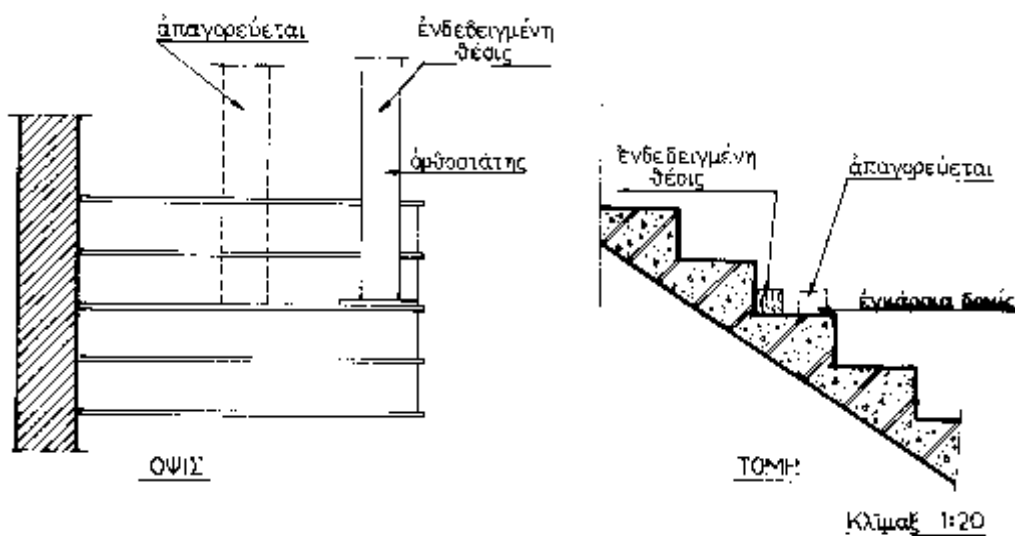
Σχ. 12

Ανάρτησις ικριώματος εις περίπτωσιν φωταγωγού

Σχ. 13

Παράδειγμα στηρίξεως ορθοστατών και δοκίδων επί κλίμακος

Σχ. 14